

Nr 461

Av herr **Ohlin m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 27, med förslag till lag angående ändrad lydelse av punkten 4 av övergångsbestämmelserna till lagen den 27 maj 1955 (nr 255) om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370).*

I samband med den allmänna revision av företagsbeskattningen, som beslöts av 1955 års riksdag, genomfördes nya och skärpta regler för värdering av varulager vid beskattningen. Reglerna, som innebar att rätten att göra nedskrivning å varulager begränsades till lägst 40 procent av värdet (efter avdrag för inkurans), skulle enligt de samtidigt fastställda övergångsbestämmelserna träda i full tillämpning i och med räkenskapsåret 1959, d. v. s. vid 1960 års taxering.

De nya bestämmelserna skulle vid sin fulla tillämpning ha medfört en betydande skärpning av beskattningen för företagen. Särskilt kännbar skulle skatteskarpningsen ha blivit för företag, vilkas tillgångar till huvudsaklig del består av varulager. Till denna kategori hör framför allt många mindre företag. En allmän försvagning av företagets likviditet och av företagssparandet skulle bli följden, vilket skulle få allvarliga konsekvenser för företagets motståndskraft för påfrestningar i samband med en konjunkturavmattning och därmed för möjligheterna att bevara sysselsättningen. På anförda skäl föreslog vi att nedskrivning skulle medgivas till 30 procent av varulagrets anskaffnings- eller återanskaffningsvärde (efter avdrag för inkurans). Vårt yrkande avslogs emellertid av riksdagens majoritet, och 40-procentsregeln inskrevs i den permanenta lagstiftningen.

Vi har senare upprepat vårt förslag om att 30-procentsregeln, vilken tidigare — före reformen 1955 — börjat mera allmänt tillämpas inom näringslivet med anledning av mellankommunala prövningssamfundens dessförinnan utvecklade praxis, skulle bli den permanenta. Dessa yrkanden avvisades av regeringsmajoriteten även då. Vid behandlingen av det återupprepade yrkandet vid 1958 års B-riksdag förklarade emellertid bevillningsutskottet, att ett förslag vore att emotse till 1959 års riksdag från regeringen om uppskov med 40-procentsregelns ikraftträdande. Förslag härom har nu framlagts i Kungl. Maj:ts proposition nr 27. Här föreslås, att det fulla ikraftträdandet av 1955 års lagervärderingsregler uppskjutes till 1961 års taxering och att vid 1960 års taxering varulagret skall få värderas enligt samma regler som vid 1958 och 1959 års taxeringar. Vid bifall till propositionen skulle således 40-procentsregeln träda i kraft om ett år.

Det ekonomiska läget kännetecknas sedan drygt ett år tillbaka av en tydlig konjunkturavmattning med arbetslöshet. Att nu — såsom beslöts av

riksdagens majoritet 1955 — kraftigt skärpa varulagervärderingsreglerna skulle uppenbarligen allvarligt förvärra läget. Men även sett på längre sikt borde det stå klart, att ett ikraftträdande av den skatteskärpning, som nu av regeringen föreslås uppskjuten ett år, skulle medföra en försvagning av företagens möjligheter att hålla sysselsättningen uppe. För den närmaste framtiden kommer nämligen våra egna möjligheter att bevara en tillfredsställande sysselsättningsnivå att vara direkt beroende av det svenska produktionslivets konkurrensförmåga gentemot utlandet, d. v. s. avsättningsmöjligheterna framför allt på utlandsmarknaden men även inom landet i konkurrens med utländska företag. Det är inte bara de nu till exportnäringarna koncentrerade avsättnings- och sysselsättningsvärigheterna som visar detta. Även de europeiska integrationsplanerna, vilkas förverkligande nu börjat inom den s. k. sexmaktsgruppen, gör det nödvändigt att det svenska produktionslivets konkurrensförmåga stärkes. För att nå detta mål förutsättes — som ett led i en allmän produktions- och sysselsättningsfrämjande politik — gynnsamma betingelser för ett gott företagssparande, som underlättar förnyelse och rationalisering av produktionsapparaten.

Dagens aktuella svårigheter på arbetsmarknaden har klart visat hur felaktigt det hade varit att nu skärpa varulagervärderingsreglerna. Men även på längre sikt är det till de anställdas fördel att skattereglerna inte försvårar företagens möjligheter till konsolidering och stabilitet. I detta hänseende är reglerna för varulagervärderingen av särskild betydelse.

Vi anser oss därför ha synnerligen goda skäl för att vidhålla vårt tidigare framförda yrkande att varulagervärderingsreglerna inte skall skärpas utan att den nu gällande 30-procentsregeln inskrives i den permanenta lagstiftningen.

Under hänvisning till det anförda får vi alltså hemställa,

1. att riksdagen måtte med ändring av vad Kungl. Maj:t föreslagit i proposition nr 27 besluta, att den nedre gränsen för värdering av varulager vid beskattningen bestämmes till 30 procent av värdet i den permanenta lagstiftningen, och således avslå det i propositionen framlagda förslaget att varulager skall värderas till lägst 40 procent av värdet fr. o. m. 1961 års taxering, samt
2. att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till erforderlig författningstext.

Stockholm den 7 februari 1959

<i>Bertil Ohlin</i>	<i>Manne Ståhl</i>	<i>Wald. Svensson</i>
<i>Bertil von Friesen</i>	<i>Ragnhild Sandström</i>	<i>Sven Gustafson</i> i Göteborg
<i>Sven Wedén</i>	<i>Henning Gustafsson</i> i Skellefteå	<i>Gustaf Kollberg</i>